

Dosarul nr.3rh-54/19

Prima instanță: (Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani) V. Ciumac
Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) A. Panov, V. Cotorobai, M. Anton
Instanța de recurs: G. Stratulat, D. Visternicean, N. Craiu, A. Cobăneanu, D. Mardari

ÎNCHEIERE

06 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Galina Stratulat
Ala Cobăneanu
Maria Ghervas
Nicolae Craiu
Dumitru Mardari

examinând cererea de revizuire depusă de Manoli Lilia,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Manoli Lilia împotriva
Ministerului Justiției, Comisiei de licențiere a activității notariale, Comisiei de concurs
cu privire la anularea actelor administrative,
împotriva deciziei din 11 iulie 2018 a Curții Supreme de Justiție, prin care s-a
admis recursul declarat de către Ministerului Justiției, s-a casat decizia din 25 ianuarie
2018 a Curții de Apel Chișinău și s-a menținut hotărârea din 22 februarie 2017 a
Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă:

La 20 ianuarie 2017 Manoli Lilia a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Ministerului Justiției, Comisiei de Licențiere a activității notariale și Comisiei de
concurs cu privire la contestarea actelor administrative.

În motivarea acțiunii, Manoli Lilia a menționat că la 05 decembrie 2016 a înaintat
Comisiei de licențiere a activității notariale o cerere, prin care a solicitat admiterea la
concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar.

Reclamanta a invocat că prin Hotărârea nr. 1 a Comisiei de licențiere a activității
notariale, cererea sa a fost respinsă pe motivul efectuării stagiului în condiții de
incompatibilitate (necorespunderea prevederilor pct. 9-15 din Regulamentul cu privire la
condițiile de efectuare a stagiului în biroul notarului), inclusiv și faptul că nu este
confirmată efectuarea stagiului în biroul notarului timp de 10 luni.

Astfel, a relatat că la 13 decembrie 2016 a contestat hotărârea Comisiei de
licențiere a activității notariale, iar prin răspunsul din 15 decembrie 2016, contestația a
fost respinsă.

De asemenea, Manoli Lilia a reiterat că la 16 decembrie 2016 a avut loc ședința
Comisiei de licențiere a activității notariale pentru reexaminarea cererii de admitere la

concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar, iar secretarul Comisiei era obligată să o informeze despre rezultatele reexaminării cererii sale.

La data de 21 decembrie 2016 s-a adresat Ministerului Justiției cu cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea hotărârilor Comisiei de licențiere a activității notariale nr. 1 și 2 din 12 decembrie 2016 și respectiv 16 decembrie 2016, în partea ce ține de respingerea cererii privind admiterea la concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar și obligarea Comisiei de licențiere a activității notariale să adopte hotărârea privind admiterea candidaturii sale la concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar, cu atribuirea calificativului – admis.

Reclamanta a menționat că cererea prealabilă nu a fost examinată de Ministerul Justiției, dar a fost redirecționată spre soluționare Comisiei de licențiere a activității notariale, care prin hotărârea nr. 3 din 26 decembrie 2016 a respins cererea prealabilă.

A invocat că în pct. 2 din hotărârea Comisiei de licențiere a activității notariale din 12 decembrie 2016, prin care s-a respins candidatura sa pentru a participa la concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar, s-a făcut referire la pct. 9-15 din Regulamentul cu privire la condițiile de efectuare a stagiului în biroul notarului, cu toate că aceste prevederi au constituit subiectul examinării cererii cu privire la prelungirea termenului de efectuare a stagiului cu 2 luni, schimbarea notarului conducător de stagiu în persoana Ninei Avram, depusă la data de 21 iulie 2016.

La fel a susținut că contractul de efectuare a stagiului în biroul notarului Boico Liliana a fost încheiat pentru perioada 06 octombrie 2014 – 06 octombrie 2015, însă independent de voința părților, în perioada 07 august 2015 – 06 octombrie 2015 a lipsit în calitatea sa de notar stagiar din biroul notarului Boico Liliana.

În acest sens, la 21 iulie 2016 a depus pe numele Ministrului Justiției o cerere, prin care a solicitat prelungirea termenului de efectuare a stagiului cu 2 luni și schimbarea notarului conducător al stagiului, deoarece notarul Boico Liliana conducător al stagiului, a refuzat prelungirea contractului pentru perioada solicitată.

Astfel, prin ordinul Ministerului Justiției nr. 945 din 30 septembrie 2016 a fost prelungit termenul de efectuare a stagiului în biroul notarului cu schimbarea conducătorului de stagiu.

Totodată, Manoli Lilia a specificat că incompatibilitatea invocată drept temei de respingere a candidaturii sale pentru a participa la concurs, prevăzută de pct. 15 din Regulamentul cu privire la condițiile de efectuare a stagiului în biroul notarului, conform căruia notarul stagiar nu are dreptul să fie încadrat concomitent în altă activitate, cu excepția activității didactice și științifice, dar poate fi încadrat la biroul notarului în câmpul muncii, nu prezumă concedierea de la locul de muncă ci doar imposibilitatea încadrării concomitente a stagiului în altă activitate.

La caz a menționat că pentru perioada 18 august 2014-14 mai 2017 a suspendat raporturile sale de muncă cu Direcția Generală Economie, Reforme și Relații Patrimoniale a Consiliului municipal Chișinău, iar în careva activități pe perioada efectuării stagiului, nu a fost încadrată.

A precizat de asemenea că hotărârea Comisiei de licențiere a activității notariale nr. 1 din 12 decembrie 2016 a fost adoptată cu încălcarea procedurii în partea ce ține de candidatura sa, or la ședința Comisiei erau prezenți 7 membri din cei 11 nominalizați în componența acesteia, prin urmare ședința fiind nedeliberativă, deoarece nu erau prezenți 2/3 din membrii acesteia, iar după publicarea hotărârii, a constatat că aceasta a fost semnată de 9 membri ai Comisiei, 2 dintre care nu au fost prezenți la momentul intervievării și la procedura de vot în privința candidaturii sale.

Reclamanta Manoli Lilia a solicitat constatarea ilegalității refuzului Ministerului Justiției de a examina cererea prealabilă, constatarea ilegalității acțiunilor Ministerului Justiției de remitere a cererii prealabile pentru a fi examinată de autoritatea emitentă a actului contestat – Comisia de licențiere a activității notariale, anularea pct. 1 din hotărârea Comisiei de licențiere a activității notariale nr. 3 din 26 decembrie 2016 în partea ce ține de respingerea cererii prealabile depusă la Ministerul Justiției, anularea pct. 6 din hotărârea Comisiei de licențiere a activității notariale nr. 3 din 26 decembrie 2016 în partea ce ține de respingerea cererii prealabile depusă, anularea hotărârii Comisiei de licențiere a activității notariale nr. 2 din 16 decembrie 2016 în partea ce ține de respingerea candidaturii sale de a participa la concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar, obligarea Comisiei de licențiere a activității notariale să adopte hotărârea privind admiterea candidaturii sale la concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar, cu atribuirea calificativului – admis, obligarea Comisiei de concurs să organizeze susținerea probelor de concurs.

Prin hotărârea din 22 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea depusă de Manoli Lilia a fost respinsă.

Prin decizia din 25 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Manoli Lilia, casată hotărârea din 22 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și pronunțată o nouă hotărâre, prin care cererea de chemare în judecată înaintată depusă de Manoli Lilia a fost admisă.

S-a constatat vătămarea dreptului Lilieii Manoli prin refuzul Ministerului Justiției de a examina cererea prealabilă.

S-a constatat vătămarea dreptului Lilieii Manoli prin acțiunea Ministerului Justiției de trimitere a cererii prealabile, pentru a fi examinată de către autoritatea emitentă a actului contestat – Comisia de Licențiere a activității notariale.

S-a anulat pct. 1 din hotărârea Comisiei de Licențiere a activității notariale nr. 3 din 26 decembrie 2016, în partea ce ține de respingerea cererii prealabile depusă de Manoli Lilia organului ierarhic superior – Ministerul Justiției.

S-a anulat pct. 6 din hotărârea Comisiei de Licențiere a activității notariale nr. 3 din 26 decembrie 2016, în partea ce ține de respingerea cererii prealabile depusă de Ministrul Justiției în interesul candidatului Manoli Lilia.

S-a anulat hotărârea Comisiei de Licențiere a activității notariale nr. 2 din 16 decembrie 2016, în partea ce ține de reexaminarea cererii Lilieii Manoli, prin care a solicitat admiterea de a participa la concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar și respingerea repetată a cererii.

S-a anulat pct. 2 din hotărârea Comisiei de Licențiere a activității notariale nr. 1 din 12 decembrie 2016, în partea ce ține de respingerea candidaturii Lilieii Manoli de a participa la concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar.

S-a obligat Comisia de licențiere a activității notariale, să adopte hotărârea privind admiterea candidaturii Lilieii Manoli, la concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar, cu atribuirea calificativului - admis.

S-a obligat Comisia de concurs, să organizeze susținerea probelor de concurs, pentru candidatul Manoli Lilia.

La 22 mai 2018, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

Prin decizia din 11 iulie 2018 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul declarat de către Ministerul Justiției, s-a casat decizia din 25 ianuarie 2018 a Curții de

Apel Chișinău și s-a menținut hotărârea din 22 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 09 octombrie 2018 Manoli Lilia a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 11 iulie 2018 a Curții Supreme de Justiție, prin care a solicitat admiterea cererii, casarea deciziei instanței de recurs, rejudecarea recursului cu respingerea acestuia ca fiind depus tardiv.

Prin încheierea din 07 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Manoli Lilia.

La 30 septembrie 2019, Manoli Lilia a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 11 iulie 2018 a Curții Supreme de Justiție, prin care a solicitat admiterea cererii, casarea deciziei instanței de recurs, rejudecarea recursului declarat de Ministerul Justiției și respingerea acestuia ca fiind tardiv.

A specificat revizuenta că în motivarea deciziei instanței de recurs, s-a invocat faptul lipsei probelor că la 16 martie 2018, Ministerul Justiției a recepționat anume decizia motivată din 25 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău dar nu dispozitivul acesteia.

De asemenea, Manoli Lilia a reiterat că la data de 18 februarie 2019 s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, prin care a solicitat obligarea Ministerului Justiției să prezinte informația referitor la faptul dacă la cererea din 16 martie 2018 depusă în adresa Ministerului Justiției, a fost anexată decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2018.

Astfel prin hotărârea din 21 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis integral cererea de chemare în judecată, iar prin decizia din 19 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției și s-a menținut hotărârea primei instanțe.

Deci prin răspunsul eliberat de Ministerul Justiției, se confirmă faptul că la cererea din 16 martie 2018 a fost anexată decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2018.

În consecință, revizuenta a reiterat că din cele menționate se constată cu certitudine că la data de 16 martie 2018 a fost anexată decizia integrală a instanței de apel, însă recursul a fost depus la 22 mai 2018, cu omiterea termenului prevăzut de lege.

Studiind cererea de revizuire în raport cu materialele cauzei, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă din următoarele considerente.

În conformitate cu art.453 alin.(1) lit. a) Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 449 lit. b) Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

La caz, se constată că revizuirea a fost depusă de Manoli Lilia, invocând circumstanțe esențiale noi, apărute după emiterea deciziei a cărei revizuire se cere, prezentând în acest sens răspunsul Ministerului Justiției din 16 iulie 2019, din care rezultă că la cererea adresată Ministerului Justiției la 16 martie 2018, a fost anexată decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2018.

Astfel Manoli Lilia a invocat că scrisoarea în cauză denotă că la 16 martie 2018, Ministerul Justiției a recepționat decizia integrală a Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2018 și deci termenul de declarare a recursului urmează a fi calculat de la această dată.

Verificând circumstanțele expuse în cererea de revizuire, prin prisma prevederilor art. 449 lit. b) Codul de procedură civilă, Colegiul reține că, în speță, argumentele cererii de revizuire nu se încadrează în rigorile normei de drept enunțate, deoarece revizuenta nu a prezentat probe care ar indica la circumstanțele noi descoperite, așa după cum prevede dispoziția art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul reține prevederile art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, conform căruia recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel în susținerea cererii de revizuire, Manoli Lilia a făcut referire la scrisoarea din 16 martie 2018 adresată Ministerului Justiției, la care a anexat decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2018, precum și răspunsul eliberat de Ministerul Justiției, prin care se confirmă faptul că la cererea din 16 martie 2018 a fost anexată decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2018.

Deci Manoli Lilia a relatat că anume de la această dată (16 martie 2018) urmează a fi calculat termenul de 2 luni prevăzut de lege pentru declararea recursului.

După cum s-a stabilit, prin cererea din 16 martie 2018, Manoli Lilia a solicitat Ministerului Justiției executarea deciziei din 25 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, ca anexă indicând decizia instanței de apel (f.d. 152 Vol. I).

Însă urmează de menționat că Ministerul Justiției a recepționat copia deciziei instanței de apel la data de 26 martie 2019, fapt confirmat prin ștampila și numărul de intrare aplicat pe ceasta (f.d. 170 Vol. I).

Deci, data la care Ministerul Justiției a luat act de decizia motivată a instanței de apel, urmează a se lua ca bază și punct de pornire pentru calcularea termenului de atac a actului emis de Curtea de Apel Chișinău.

Or, în lipsa unui act judecătoresc expediat de către instanța emitentă cu semnăturile în original, nimeni nu poate avea certitudinea că acel act nu a suferit modificări de formă sau substanță ori că ar fi avut un text manipulat de către terți.

Prin urmare, Colegiul consideră, că înscrisul prezentat de revizuentă prin prisma art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, nu poate fi considerat drept circumstanță nouă, necunoscută anterior și esențială.

Respectiv, nu este posibilă derogarea de la principiul securității raporturilor juridice, or circumstanțele invocate de revizuentă nu sunt de așa natură încât să afecteze legalitatea deciziei a cărei revizuire se cere și, în special nu lezează temeinicia soluției date de instanța de recurs.

Această situație indică la caracterul declarativ al cererii de revizuire, fiind lipsită de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului revizuintei cu soluția dată de instanțele de judecată, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a revizuirii.

În contextul dat, urmează a se preciza că admiterea cererii de revizuire ar contravine și principiului securității raporturilor juridice, care presupune respectul față de principiul lucrului judecat și ar constitui o violare a art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Pornind de la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere printre altele, că atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere

finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (cazul Brumărescu contra României).

Principiul caracterului irevocabil al hotărîrilor judecătorești cere că nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărîri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci cînd este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (cazul Roșca contra Moldovei).

Prin urmare, din considerentele menționate și avînd în vedere că motivul invocat de revizuentă nu corespunde prevederilor art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire depusă de Manoli Lilia ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 270, art. 453 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Manoli Lilia, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Manoli Lilia împotriva Ministerului Justiției, Comisiei de licențiere a activității notariale, Comisiei de concurs cu privire la anularea actelor administrative.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Galina Stratulat

judecătorii

Ala Cobăneanu

Maria Ghervas

Nicolae Craiu

Dumitru Mardari